

Migrációs hajlandóság

A migrációs potenciál nem számít túlságosan magasnak. A válaszadók átlagban inkább nem költöznének el (átlagosan 1,7-1,9-es értékeket mutatnak egy négyfokú skálán, ahol az 1- egyáltalán nem, a 4-es pedig a nagyon szívesen pólust jelenti). Az ily módon mért migrációs potenciál ugyan mutat eltéréseket nemi bontásban (a férfiak ugyanis rendszerint valamivel nagyobb átlagot mutatnak), ám ezek az eltérések statisztikailag nem szignifikánsak. Hasonló módon kijelenthető, hogy az iskolai végzettség szintén nem befolyásolja az elvándorlásról alkotott véleményeket, am azt is jelenti, hogy Berente vonatkozásában nem igaz az, hogy a magasan képezettek nagyobb arányban szeretnének kivándorolni.

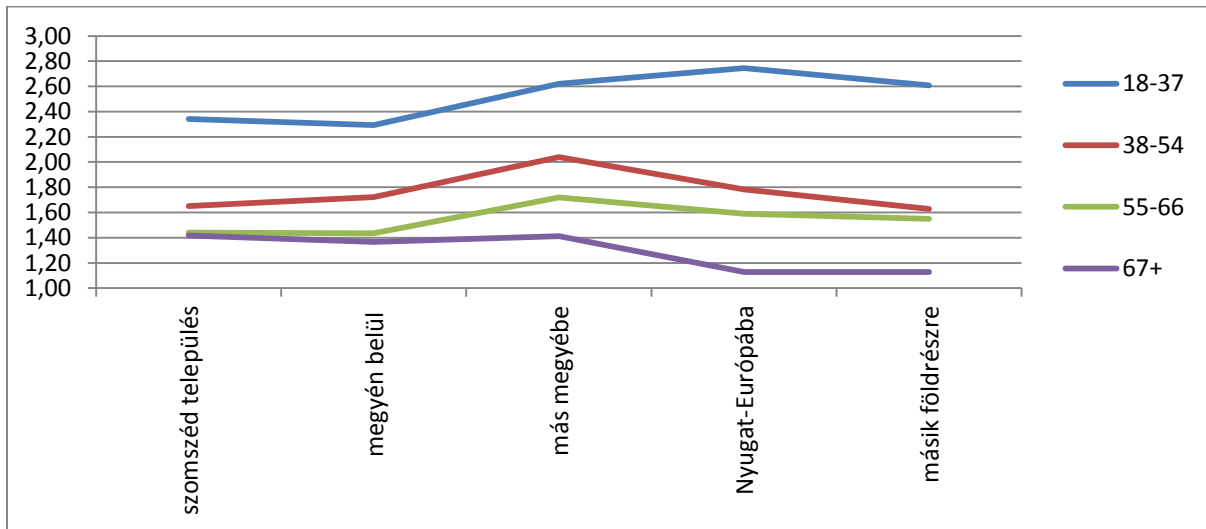
1. táblázat: Kivándorlási hajlandóság

Gondolja el, ha elköltözés által javíthatná élet- és munkakörülményeit, mennyire lenne hajlandó elköltözni innen ...?	ÁTLAG 1 - Egyáltalán nem; 4 - Nagyon szívesen
1. Egy szomszédos településre	1,72
2. Más településre a megyén belül	1,72
3. Más megyébe Magyarországon belül	1,98
4. Nyugat-Európába	1,84
5. Egy másik földrészre Európán kívül	1,75

Az életkor viszont szignifikánsan és ugyanakkor erőteljesen is befolyásolja az elvándorlási potenciált: megállapítható, hogy mindegyik item tekintetében a fiatalok körében sokkal nagyobb az elköltözés reményébe vetett hit, mint a fiatalok esetében (ld. 1. ábra).¹ Továbbá azt is leszűrhetjük az adatokból, hogy a nyugat-európai országokba való költözés mértéke az ifjabbak körében már-már biztosnak tekinthető: 2,8-as átlagot mutat a négyfokú skálán.

¹ A korcsoport határok az életkor szerinti kvartiliseket jelenti, fiatalok alatt az alsó kvartilisbe esőket tekintettük.

1. ábra: Elvándorlási hajlandóság korcsoportok szerint

A elköltözéssel kapcsolatos remények, vágyak, azonban nem föltétlenül járnak együtt a tényleges migrálás előkészítésével. Arra kérdésre például, hogy gondolt-e arra, hogy külföldre költözne, mindössze 14 százalék mondta azt, hogy igen, és konkrét elképzelései is vannak, és további 12 százalék az aki gondolkozik ezen, de részletekről még nem tud. Ha így mérjük a kivándorlási potenciált, akkor tehát azt állapíthatjuk meg, hogy Berente felnőtt korú lakosságának mintegy negyede fontolgtja valamilyen mértékben az elvándorlást. Az előbbieik fényében viszont már nem meglepő, hogy ez kivándorlási hajlandóság a fiatal korosztály körében szignifikánsan a legmagasabb: a 18-37 évesek több, mint fele fontolgtja a kivándorlás, és közel egyharmaduknak pedig már konkrét tervei is vannak.

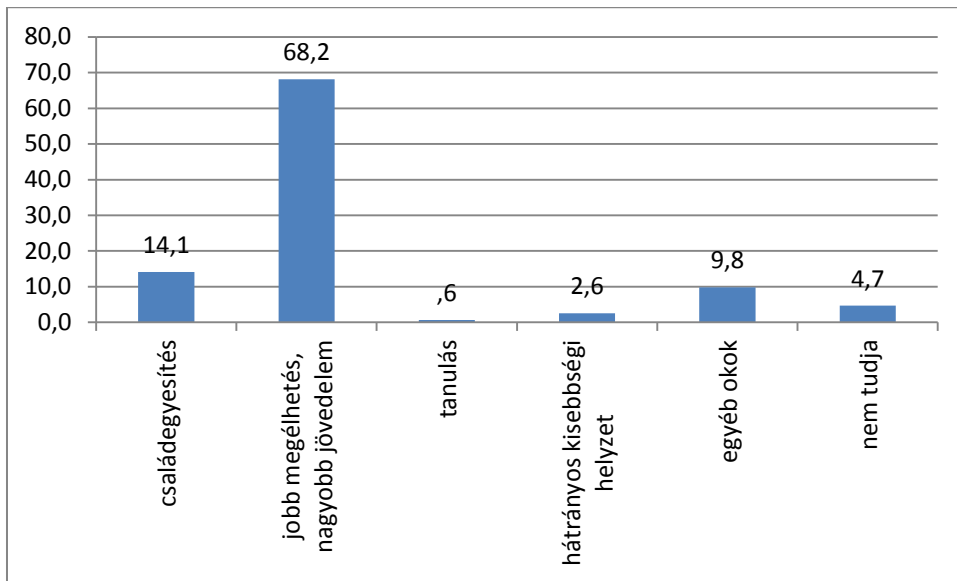
2. táblázat: Kivándorlási potenciál (chi-négyzet: 27,9, szign: 0.006)

	Gondolt-e már arra, hogy kitelepedjen külföldre?					ÖSSZESE N
	igen, és konkrét elképzelései m vannak	igen, de még nem tudom pontosan hová és hogyan	igen, néha, de nincsenek konkrét elképzeléseim	nem telepedné k ki	nem, és nem is gondolkozta m ezen	
18-37	30,4%	4,3%	17,4%	26,1%	21,7%	100,0%
38-54	16,0%	4,0%	12,0%	12,0%	56,0%	100,0%
55-66	4,8%	0%	0%	19,0%	76,2%	100,0%
67+	0%	0%	5,0%	5,0%	90,0%	100,0%
ÖSSZESE	13,5%	2,2%	9,0%	15,7%	59,6%	100,0%
N						

A kivándorlásnak egyértelműen gazdasági okai vannak, és kisebb részben családgyejesítéssel függ össze, ám könnyen feltételezhetjük, hogy ezen utóbbi is gazdasági indíttatású, hiszen valószínűsíthető egy korábban – szintén gazdasági okokból kivándorolt – családtaggal való egyejesítésről szól.²

² A minta alacsony elemszáma miatt ezt statisztikai bizonyossággal nem sikerült kimutatnunk, ezért az állítás csak hipotézisnek tekinthető.

2. ábra: Ha úgy döntene, hogy elköltözne, milyen okból hagyná el Magyarországot? (%)

A kivándorlás célországai tekintetében elsősorban nyugat-európai országokat adtak meg, kis mértékben más kontinenseket jelöltek meg.³ Az előbbi csoportba sorolható országot a válaszadók mintegy negyede említett, ezek között leggyakrabban Anglia szerepel, a más földrészre irányuló elképzelések (válaszadók mintegy 15 százaléka esetében) elsősorban az Amerikai Egyesült Államokat jelenti.

A kérdőívben az ideiglenes és közeli jövőhöz kapcsolódó elvándorlási hajlandóságot is vizsgáltuk. E metszetben is az köszönt vissza, hogy elsősorban munkavégzés céljából mennének, mégha ideiglenesen is, külföldre. Ez az összes válaszadó körében mintegy 12, a tényleges válaszadók körében pedig 20 százalékot tesz ki. Tanulási és egyéb célból kevesen mennének ki.

Már az előbbieken is kiderült, hogy a kivándorlás explicit gazdasági okai mellett a családegyesítés is szerepelt. Ezt ki tudjuk egészíteni azzal, hogy megvizsgáljuk, milyen családtagok, mióta élnek külföldön. Az erre irányuló kérdésünk alapján azt állapíthatjuk meg, hogy a válaszadók 20 százalékának él valamilyen közeli rokona külföldön, és ez a közeli hozzátartozó elsősorban (60 százalékban) saját gyereket, és részben (30 százalékban) testvért jelent, elvértve házastársat. Fontos kiemelnünk, hogy a jelenlegi családtagok tartózkodási

³ A nemzetközi migrációs trendeket alapul véve, nem meglepő módon a kelet-európai irányú kivándorlás gyakorlatilag nem létezik, mindössze egy válaszadó mondta azt, hogy Erdélybe, azaz Romániába vándorolna ki.

országa nem feltétlenül egyezik meg a megkérdezettek migrációs vágyának országával, ugyanis a jelenlegi családtagok nagyobb részben Németországban tartózkodnak (mint láttuk előbbiekben, a vágyak elsősorban Angliára irányulnak).

A külföldön tartózkodó családtagok átlagosan 6 éve élnek nem Magyarországon, a legtöbb ideje pedig valamelyik testvér (akik átlagosan közel 10 éve élnek külföldön). A családon belüli mintaátadásnak tekinthetjük azt, hogy a kivándorlásokon való gondolkodás szignifikánsan ugyan nem függ azzal, hogy van-e külföldön élő rokona vagy sem, de azokon belül, akiknek van külföldön élő rokona, a testvér és házastárs „húzóereje” már 90 százalékban valószínűsíti⁴ azt, hogy valakinek konkrét kivándorlási elképzelései legyenek.

3. táblázat: A kivándorlásokon való gondolkodás a külföldön élő családtagok szerint (chi-négyzet: 13,1; szign: 0,105)

	Gondolt-e már arra, hogy kitelepedjen külföldre?						ÖSSZESEN
	igen, és konkrét elképzeléseim vannak	igen, de még nem tudom pontosan hová és hogyan	igen, néha, de nincsenek konkrét elképzeléseim	nem telepednék ki	nem, és nem is gondolkoztam ezen		
Jelenleg valaki a családjából él-e külföldön (dolgozik, tanul)?	0%	0%	16,7%	8,3%	75,0%	100,0%	
gyermek	0%	0%	16,7%	8,3%	75,0%	100,0%	
testvér	33,3%	16,7%	0%	0%	50,0%	100,0%	
házastárs	50,0%	50,0%	0%	0%	0%	100,0%	
ÖSSZESEN	15,0%	10,0%	10,0%	5,0%	60,0%	100,0%	

⁴ Az alacsony elemszám miatt ezt már szignifikánsnak tekinthetjük.